Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 13.07.2016 www.osw.waw.pl

Ałrosa – pilotażowa prywatyzacja w Rosji

Maria Domańska

6–8 lipca przeprowadzono prywatyzację mniejszościowego pakietu akcji firmy Ałrosa – potentata w dziedzinie wydobycia diamentów (około 30% udziału w światowym wydobyciu). W wyniku dokonanego w rekordowo szybkim tempie giełdowego zapisu na akcje pakiet 10,9% sprzedano za 52,2 mld rubli (około 816 mln USD). Według oficjalnych informacji, liczba złożonych przez inwestorów ofert znacznie przewyższyła liczbę dostępnych akcji, a największe zainteresowanie odnotowano ze strony inwestorów rosyjskich i europejskich – w ich ręce trafić może po 35% prywatyzowanych udziałów, kolejne 25% zostanie najpewniej przekazane inwestorom azjatyckim i bliskowschodnim, a 5% – amerykańskim (nie jest jednak jasne, jaka część ofert złożona została *de facto* przez kapitał rosyjski). Cena akcji (65 rubli) okazała się o kilka procent zaniżona w stosunku do wcześniejszych notowań giełdowych.

Komentarz

- Choć prywatyzacja Ałrosy jest największą transakcją tego typu od 2013 roku, to jednak dochód z niej stanowi jedynie niewielką część sumy, jaką w latach 2016–2017 rząd chciałby uzyskać z prywatyzacji (ogółem liczy na bilion–półtora biliona rubli, czyli 15–23 mld USD). Wciąż nierozstrzygnięta pozostaje kwestia dokładnych terminów i warunków zaplanowanej przez rząd częściowej prywatyzacji innych przedsiębiorstw państwowych: objętych sankcjami Rosniefti (do 19,5% udziałów) i Wniesztorgbanku (10,9%) oraz Basznefti (50%) i Sowkomfłotu (do 25%).
- Zapowiadana przez władze prywatyzacja na skalę znacznie większą od pierwotnie zapisanej w budżecie na rok 2016 (nieco ponad 30 mld rubli) stanowi krok wymuszony przez kryzys finansów publicznych. Może ona być jednym ze źródeł finansowania deficytu budżetowego w roku bieżącym i kolejnych dwóch–trzech latach. Deficyt wyniósł w pierwszym półroczu 2016 ponad 4% (przy zapisanym w budżecie 3% i faktycznie planowanym przez Ministerstwo Finansów 3,3%). Pozostałe możliwe źródła pokrycia deficytu to m.in. cięcia wydatków budżetowych (według aktualnego planu miałyby one obniżyć się realnie w latach 2017–2019 nawet o 20%), wydatkowanie środków z funduszy rezerwowych w latach 2016–2019, pożyczki krajowe (w najbliższych trzech latach nawet 1,5 biliona rubli rocznie).
- Prywatyzacja Ałrosy, podobnie jak majowa emisja przez Rosję państwowych euroobligacji na kwotę 1,75 mld USD, miała najpewniej służyć rozpoznaniu nastrojów inwestorów zagranicznych wobec rosyjskich aktywów. Za niepokojący sygnał mogła

zostać uznana cena sprzedaży akcji, świadcząca o zaniżeniu o około 6% rynkowej wartości przedsiębiorstwa w stosunku do średniej wartości jego kapitalizacji w pierwszym półroczu 2016. Dowodem niezadowolenia z wyników sprzedaży Ałrosy są oświadczenia rządu z 11–12 lipca, dotyczące rezygnacji z zamiaru giełdowej sprzedaży akcji Rosniefti na rzecz bezpośredniej sprzedaży inwestorowi strategicznemu (podobny wariant władze uznają za pożądany w przypadku Basznieft) oraz odłożenia prywatyzacji Wniesztorgbanku na 2017 rok. Świadczy to o obawach, że pospieszna sprzedaż udziałów na giełdzie, w obliczu niestabilnych cen ropy naftowej, niepewnej sytuacji na międzynarodowych rynkach finansowych i utrzymujących się zachodnich sankcji mogłaby przynieść zysk znacznie niższy od pierwotnie oczekiwanego.